

**Štátna veterinárna a potravinová správa
Slovenskej republiky
Botanická 17, 842 13 Bratislava**

**Zbierka pokynov
Štátnej veterinárnej a potravinovej správy
Slovenskej republiky**

Ročník: 2012
Číslo: 23/2011

V Bratislave, 21.12.2011

Obsah

Metodický pokyn

**Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným / transmisívnym
spongiformným encefalopatiám - scrapie
v Slovenskej republike na rok 2012**

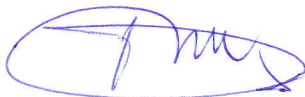
**Schválil: Prof. MVDr. Jozef Bireš, DrSc.
ústredný riaditeľ**

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Dobrovičova č. 12, 812 66 Bratislava
Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

**Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným/transmisívnym
spongiformným encefalopatiám - scrapie
v Slovenskej republike na rok 2012**

Predložil:

Prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.

Hlavný veterinárny lekár SR

Schválil:

Ing. Zsolt Simon

**Minister pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka SR**

Bratislava, december 2011

I. Zákonné právomoci

II. Finančné zabezpečenie

III. Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným/transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike

1. Ciele chovateľského programu na rezistenciu oviec voči prenosným/transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie
2. Vymedzenie pojmov
3. Význam genotypizácie oviec
4. Scrapie a jeho história výskytu na území Slovenskej republiky
5. Farmy zaradené do chovateľského programu
  - 5.1 Špecifické požiadavky na samčiu populáciu
  - 5.2 Špecifické požiadavky na samičiu populáciu
  - 5.3 Uznávanie štatútu fariem oviec vo vzťahu k rezistencii voči scrapie
6. Systém hlásenia choroby
7. Veterinárne požiadavky na zaraďovanie a premiestňovanie oviec v SR
  - 7.1 Požiadavky na zaraďovanie a premiestňovanie plemenných baranov a plemenných oviec vyšetrených na genotypizáciu od roku 2011
    - 7.1.1 Samčia populácia
    - 7.1.2 Samičia populácia
  - 7.2 Nákup zvierat v Spoločenstve (ES)
    - 7.2.1 Samčia populácia
    - 7.2.2 Samičia populácia
  - 7.3 Dovoz zvierat z tretích krajín
    - 7.3.1 Samčia populácia
    - 7.3.2 Samičia populácia
8. Laboratórne zabezpečenie programu
9. Evidencia a archivácia záznamov
10. Zadávanie úkonov podľa kódov do veterinárneho informačného systému (VIS)

IV. Úlohy orgánov štátnej správy v chovateľskom programe

Metodika kontrol dodržiavania programu

V. Platnosť

VI. Prílohy:

1. Laboratórne zabezpečenie programu
2. Osvedčenie o genotypizácii

I. Zákonné právomoci

Právnym podkladom pre chovateľský program sú:

- Ø **Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“)
- Ø **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001**, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií v platnom znení (ďalej len „nariadenie č. 999/2001/ES“),
- Ø **Vykonávacie Rozhodnutie Komisie 2011/807/EÚ**, ktorým sa schvaľujú ročné a viacročné programy a finančný príspevok Únie na eradikáciu, kontrolu a monitoring určitých chorôb zvierat a zoonóz predloženými členskými štátmi na rok 2012 a nasledujúce roky
- Ø **Zákon NR SR č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)** v znení neskorších predpisov
- Ø **Vyhláška MP SR č. 371/2007 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení neskorších predpisov (vyhláška č. 371/2007 Z. z.“).

II. Finančné zabezpečenie

Finančné krytie chovateľského programu na rezistenciu oviec voči prenosným spongiformným encefalopatiám (ďalej len „TSE“) je zabezpečené na základe platnej legislatívy z týchto zdrojov:

1. rozpočtu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“)
  - vyšetrenie vzoriek krvi na genotypizáciu podľa Sadzobníka laboratórnej diagnostiky vydaný ŠVPS SR č. j. 2892/11-370 platný od 1.1.2012,
2. rozpočtu regionálnej veterinárnej a potravinovej správy (ďalej len „RVPS“)
  - z finančných prostriedkov pridelených na TSE
  - úkon odber vzorky krvi na genotypizáciu podľa nariadenia vlády SR č. 107/2008 Z. z. o úhrade za vykonanie štátnych veterinárnych činností súkromnými veterinármi lekármi,
3. Európskeho spoločenstva,
  - článok 9 ods. 2 písm. x) rozhodnutia č.2010/712/EÚ.

III. Chovateľský program na rezistenciu oviec voči TSE – scrapie v Slovenskej republike

1. Ciele chovateľského programu na rezistenciu oviec voči TSE – scrapie

2. Cieľom chovateľského programu na rezistenciu oviec voči TSE – scrapie v Slovenskej republike (ďalej len „chovateľský program“) je selektovať plemenné zvieratá – ovce, ktoré sú plemenami domáceho pôvodu alebo tvoria významnú populáciu na území Slovenskej republiky na rezistenciu voči TSE hlavne scrapie.

2. Vymedzenie pojmov

Na účely tohto chovateľského programu sa použijú pojmy uvedené v nariadení č. 999/2001/ES a príslušných právnych predpisov, ktoré tvoria právny podklad tohto programu.

Z hľadiska šľachtiteľského a chovateľského sa v programe používajú nasledovné pojmy:

- ✓ Šľachtiteľský chov – chov čistokrvných plemenných oviec s nadpriemernou genetickou hodnotou, zapísaných v plemennej knihe oviec, zapojený do kontroly úžitkovosti, s prideleným štatútom šľachtiteľského chovu.
- ✓ Šľachtiteľsko-experimentálny chov – chov zapojený do kontroly úžitkovosti, s prideleným štatútom šľachtiteľsko-experimentálneho chovu, v ktorom sa realizuje schválený program zošľachtľovania. Ovce sú zapísané do plemennej knihy resp. plemenného registra oviec.
- ✓ Rozmnožovací chov - chov čistokrvných plemenných oviec s priemernou genetickou hodnotou, zapojený do kontroly úžitkovosti, s prideleným štatútom rozmnožovacieho chovu. Ovce sú zapísané alebo podmienene zapísané do plemennej knihy oviec.
- ✓ Úžitkový chov – chov nespĺňajúci požiadavky šľachtiteľského a rozmnožovacieho chovu, bez známeho pôvodu zvierat.
- ✓ Plemenné ovce – plemenné bahnice, plemenné jarky a plemenné jahničky v šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovoch, s kontrolou úžitkovosti so známym pôvodom po oboch rodičoch.
- ✓ Plemenný baran – baran so známym pôvodom po oboch rodičoch, ktorý má na základe posúdenia výberovej komisie vydané potvrdenie o pôvode.
- ✓ Aukčný baran – baran do 18 mesiacov veku, pochádzajúci zo šľachtiteľského, resp. šľachtiteľsko-experimentálneho chovu pripravovaný od odstavu do hodnotenia výberovou komisiou.
- ✓ Jahnička – mladá ovca samičieho pohlavia od odstavu do 8 mesiacov veku.
- ✓ Jarka - mladá ovca samičieho pohlavia od 8 mesiacov veku do prvého obahnenia.

3. Význam genotypizácie oviec

Zvieratá nikdy nemenia svoj genotyp. Jeden test počas života postačuje na definovanie vnímavosti alebo rezistencie voči scrapie. Scrapie predstavuje významný zdravotný problém v populácii oviec nielen na území Slovenskej republiky, ale aj celého Európskeho spoločenstva.

Doposiaľ neexistuje žiadna validovaná rutinná diagnostická metóda na rozlíšenie medzi BSE a infekciou scrapie **u živých oviec**. BSE infekcia nebola doposiaľ potvrdená za prirodzených podmienok u oviec. Avšak existuje určitá neistota, či by sa z BSE mohla infikovať populácia oviec a či môže byť stále infekcia v tejto populácii prítomná.

Výskumy ukázali, že niektoré genotypy príónového proteínu u oviec prispievajú k rezistencii voči scrapie. Ukazuje sa, že podobne geneticky determinovaná rezistencia voči BSE existuje u oviec vystavených orálnej infekcii BSE za experimentálnych podmienok.

Test genotypizácie určuje, či sú zvieratá vnímavé alebo rezistentné voči scrapie, nie či majú scrapie.

4. Scrapie a jeho história výskytu na území Slovenskej republiky

Scrapie je jednou z chorôb oviec a kôz patriacich medzi TSE s fatálnym priebehom a postihujúcou centrálnu nervovú sústavu. Je to choroba známa už vyše 200 rokov. Ide o chorobu, ktorú:

- a) je pomerne ťažko kontrolovať;
- b) doposiaľ neexistuje žiadny rutinný test na túto chorobu u živých zvierat;
- c) pôvodca a jeho prenos nie sú doposiaľ úplne preskúmané;
- d) neexistuje žiadna možnosť liečby;
- e) pôvodca je odolný voči väčšine dezinfekčných prostriedkov;

- f) infekcia môže byť prenášaná ovcami, ktoré neprejavujú žiadne klinické symptómy.

Prvý úradne potvrdený prípad scrapie na území Slovenskej republiky bol zaznamenaný v roku 2003 v okrese Košice - okolie. V tom istom roku bol potvrdený výskyt tejto choroby u ďalších troch oviec, pochádzajúcich z dvoch fariem. Počet prípadov scrapie u zvierat je nasledovný:

Tabuľka č. 1 Početnosť výskytu scrapie podľa rokov

Rok									
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	Spolu
4	31	9	9/1**	8	27	1**	2/3**	4/1**	95/7**

*Od 1.1.2011 do 25.11.2011

**atypická scrapie

Od roku 2003 do 25.11.2011 bolo v SR spolu potvrdených 102 prípadov scrapie.

Atypická scrapie

V roku 1998 bol v Nórsku zaznamenaný výskyt choroby scrapie u oviec označenej ako Nor98, ktorá sa svojím priebehom odlišovala od dovtedy známych foriem scrapie, na základe čoho bola označená ako „atypická“ forma scrapie. Od roku 2002, keď bol v EÚ zavedený aktívny monitoring TSE u malých prežúvavcov boli aj v ďalších krajinách diagnostikované nové prípady atypických foriem scrapie, ktoré sa odlišovali aj od pôvodnej formy Nor98. V súvislosti s touto situáciou bolo potrebné zaviesť jednotné pravidlá pre definovanie rôznych foriem TSE u malých prežúvavcov (*Opinion of the Scientific Panel on Biological Hazards on classification of atypical Transmissible Spongiform Encephalopathy (TSE) cases in Small Ruminants, The EFSA Journal (2005) 276, 1-30*).

V súčasnosti prebieha neustály výskum nových foriem TSE v populácií malých prežúvavcov.

Chovateľský program sa začal na Slovenku realizovať v roku 2004.

5. Zaradenie fariem do chovateľského programu

Do chovateľského programu sa zaraďujú predovšetkým farmy s nadpriemernou genetickou hodnotou, šľachtiteľské a šľachtiteľsko-experimentálne chovy a rozmnožovacie chovy. Požiadavkou a cieľom selekcie na základe genotypizácie je postupná fixácia alely ARR u všetkých plemien chovaných na Slovensku, predovšetkým v šľachtiteľských chovoch.

V spolupráci so Zväzom chovateľov oviec a kôz na Slovensku - družstvo (ďalej len „ZCHOK“) sú zaradené do zoznamu šľachtiteľské chovy uznané podľa § 9 ods. 1 zákona č. 194/1998 Z. z. a šľachtiteľsko-experimentálne chovy a rozmnožovacie chovy realizujúce program zošľachtovania schválený Šľachtiteľskou radou pri ZCHOK.

Vyšetrenie na genotypizáciu sa stáva podmienkou zaradenia:

- a) aukčných baranov do plemenitby – to znamená, že všetky aukčné a plemenné barany musia byť pred zaradením do plemenitby v chove (pred pripúšťaním) vyšetrené na rezistenciu voči scrapie,
- b) vyšetrených jahničiek a jariek do plemenitby.

Všetky zvieratá na farme musia byť zaevidované a označené v súlade s platnou legislatívou v centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (ďalej len „CEHZ“) Identifikácia a registrácia oviec v znení § 19 zákona č. 39/2007 Z. z., podľa ktorého zvieratá musia byť identifikované a ich identifikačné údaje sa musia viesť v CEHZ. Podrobnosti o identifikácii oviec sú uvedené vo vyhláske č. 371/2007 Z. z.. Chovy sú registrované v databáze CEHZ.

Premiestňovanie a zaraďovanie zvierat do chovov sa povolí len v súlade so stanovenými podmienkami v tomto chovateľskom programe.

Odber vzorky (krv) na genotypizáciu vo vybraných chovoch oviec vykonávajú súkromní veterinárni lekári s uzatvorenou platnou zmluvou na výkon odborných veterinárnych činností s príslušnou RVPS.

Každá vzorka krvi v minimálnom množstve 5 ml odobratá na genotypizáciu bude zaslaná do príslušného laboratória a je sprevádzaná *Žiadosťou na veterinárne laboratórne vyšetrenie genetickej vnímavosti malých prežúvavcov na scrapie* (www.svsr.sk - tlačíva - laboratórna diagnostika - ŠVPS SR 10_LD_09-01) v ktorej sa označí v rámci ozdravovania.

Klasifikácia genotypov do skupín na základe odolnosti voči scrapie:

- I. skupina – ARR/ARR
- II. skupina – ARR/ARQ, ARR/ARH, ARR/AHQ
- III. skupina – AHQ/AHQ, ARH/ARH, ARH/ARQ, AHQ/ARH
AHQ/ARQ, **ARQ/ARQ***
- IV. skupina – ARR/VRQ
- V. skupina – ARQ/VRQ, ARH/VRQ, AHQ/VRQ, VRQ/VRQ

* genotyp oviec ARQ/ARQ je v EÚ zaradený do III. skupiny odolnosti voči scrapie. SR genotyp ARQ/ARQ u oviec vyhodnotila ako rizikový u našich plemien a vyraduje ovce s týmto genotypom z dôvodu, že v SR sa vyskytuje alela ARQ u potvrdených pozitívnych prípadov scrapie.

RVPS po vykonaní testu na genotypizáciu v príslušnom laboratóriu vystaví pre testované zviera s genotypom I., II. a III. skupiny certifikát o genotypizácii „Osvedčenie o genotypizácii“ (príloha č. 2), v ktorom musí byť uvedené identifikačné číslo zvieratá, číslo chovu, genotyp, číslo protokolu laboratórneho vyšetrenia, použitá metóda vyšetrenia a laboratórium ktoré vzorku vyšetřilo.

5.1 Špecifické požiadavky na samčiu populáciu

- a. všetky **aukčné a plemenné barany (ďalej len „barany“)** pred zaradením do chovu a pripúšťaním musia byť vyšetrené testom na genotypizáciu a následne:
  - I. všetky barany s alelou **VRQ**, s genotypom **ARQ/ARQ** musia byť zabitú alebo vykastrované do 6 mesiacov od stanovenia genotypu a nesmú byť použité v chove na plemenitbu;
  - II. takéto zvieratá nesmú byť premiestnené do iného chovu okrem premiestnenia na zabitie do 6 mesiacov od stanovenia genotypu;
- b. v chove (na farme) sa za účelom pripúšťania nesmú použiť iné barany ani sperma od iných baranov, ktoré nemajú vydaný certifikát o genotypizácii bodu; 7.1.1
- c. v šľachtiteľských chovoch nesmú byť používané v plemenitbe iné barany ani sperma od iných baranov, ktoré nemajú vydaný certifikát o genotypizácii; 7.1.1.

5.2 Špecifické požiadavky na samičiu populáciu

- a. **plemenné ovce** vyšetrené na genotypizáciu, ktoré sú nosičom alely **VRQ** a s genotypom alel **ARQ/ARQ** nesmú byť použité v chove na plemenitbu; nesmú byť premiestnené z chovu, okrem premiestnenia na zabitie a ich potomstvo (jahňatá) môže byť určené len na jatočné účely;
- b. **plemenné jarky a jahničky** vyšetrené na genotypizáciu, ktoré sú nosičom alely **VRQ** s genotypom alel **ARQ/ARQ** sa premiestnia na zabitie najneskôr do 6 mesiacov od vyšetrenia testom na genotypizáciu;
- c. **plemenné bahnice** vyšetrené na genotypizáciu, ktoré sú nosičom alely **VRQ** s genotypom **ARQ/ARQ** sa premiestnia na zabitie najneskôr do 5 rokov od vyšetrenia testom na genotypizáciu.

5.3 Uznávanie štatútu fariem oviec vo vzťahu k rezistencii voči scrapie

V rámci programu je možné farme udeliť nasledovné 2 štatúty

- a) **štatút I.**, ak farma pozostáva len z oviec genotypu **ARR/ARR**
- b) **štatút II.**, ak potomstvo farmy pochádza len od baranov s genotypom **ARR/ARR**.

Štatúty udeľuje príslušná RVPS na základe predloženia žiadosti vlastníka, držiteľa zvierat. Súčasťou žiadosti musí byť predloženie zoznamu všetkých zvierat na farme spolu s príslušnými certifikátmi o genotypizácii.

RVPS zašle informácie na ŠVPS SR pri udelení, zmene, zrušení štatútu (názov a CEHZ farmy, počet zvierat podľa kategórií, plemeno zvierat, dátum a stupeň I. alebo II. štatútu, pri zrušení – uvedie dôvod zrušenia) v termíne do 15 dní.

6. Systém hlásenia choroby

Na základe § 37 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z. je vlastník, držiteľ zvierat povinný bez meškania hlásiť orgánu veterinárnej správy každé podozrenie na chorobu a úhyn zvierat a umožniť jeho vyšetrenie.

7. Veterinárne požiadavky na zaradovanie a premiestňovanie oviec v SR

Podmienkou na premiestňovanie oviec medzi chovmi na území Slovenskej republiky je priznanie zdravotného štatútu chovu a vystavenie sprievodného dokladu v znení ustanovenia § 6 ods. 2 písm. f) zákona č. 39/2007 Z. z.

Základnou podmienkou je:

- registrácia farmy a zvierat v CEHZ,
- označenie oviec,
- klinické vyšetrenie premiestňovaných zvierat určených na chov a produkciu,
- plnenie kritérií na udržanie štatútu úradne bez výskytu chorôb – plnenie kritérií na klasifikáciu chovov,
- plnenie monitoringu chorôb podľa plánu veterinárnej prevencie a ochrany pre daný rok a jeho výsledky,
- prípadne laboratórne vyšetrenia premiestňovaných zvierat na príslušné choroby a vykonaná určená špecifická profylaxia.

Úradný veterinárny lekár RVPS (ktorý spĺňa podmienky uvedené v § 36 zákona č. 39/2007 Z. z.) vystavuje sprievodný doklad na premiestňovanie zvierat (ďalej len „sprievodný doklad“) po splnení podmienok na premiestnenie oviec.

Sprievodný doklad zvierat určených na chov a produkciu (www.svssr.sk)

- platí 10 dní od jeho vystavenia v mieste pôvodu zvierat na základe overenia podmienok stanovených na jeho vystavenie,
- platí pre skupinu zvierat určených na premiestnenie do toho istého chovu, v ktorom sa uvedie identifikácia všetkých premiestňovaných zvierat.

Sprievodný doklad zvierat určených na zabitie (www.svssr.sk)

- platí na dobu najviac 3 mesiacov od jeho vystavenia, pričom dátum skončenia platnosti musí byť v ňom vyznačený.

Povinnosťou vlastníka, držiteľa zvierat je pred každým premiestnením oviec určených na zabitie doplniť údaje týkajúce sa časti II. - identifikácia zvierat v sprievodnom doklade. Potvrdenie o klinickej prehliadke premiestňovaných zvierat a potvrdenie o klinickej prehliadke stáda (časť III.) na základe poverenia príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správy vystaví súkromný veterinárny lekár, s ktorým RVPS v mieste pôvodu zvierat má uzatvorenú platnú zmluvu o vykonaní odborných veterinárnych činností pre daný rok.

Doklady musia sprevádzať zásielku zvierat až na miesto určenia.

7.1 Požiadavky na zaradovanie a premiestňovanie plemenných baranov a plemenných oviec vyšetrených na genotypizáciu od roku 2011

Všetky plemenné barany určené na plemenitbu musia byť vyšetrené testom na genotypizáciu. Podmienkou premiestnenia baranov určených na plemenitbu je vystavený certifikát o genotypizácii príslušnou RVPS. Tento certifikát o genotypizácii musí sprevádzať barana pri každom premiestňovaní.

Plemenné jarky určené na plemenitbu musia byť vyšetrené testom na genotypizáciu. Podmienkou zaradenia a premiestnenia plemenných jariiek určených na plemenitbu je vystavený certifikát o genotypizácii príslušnou RVPS. Tento certifikát o genotypizácii musí sprevádzať plemenné jarky pri každom premiestňovaní.

Zaradované a premiestňované zvieratá nesmú mať nižší štatút ako je štatút farmy určenia.

7.1.1 Samčia populácia

a) do šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovov sa povoľuje zaradenie

- spermy od plemenných baranov **ARR/ARR** a
- baranov s alelami: **ARR/ARR, ARR/ARH, ARR/AHQ**

a

baranov s alelami **ARR/ARQ** len na plemenné ovce s genotypom bez alely ARQ;

b) do úžitkových chovov sa povoľuje zaradenie plemenných baranov a spermy od plemenných baranov s genotypom: **ARR/ARR, ARR/ARQ, ARR/ARH, ARR/AHQ, AHQ/AHQ, ARH/ARH, AHQ/ARH, ARH/ARQ, AHQ/ARQ.**

Plemenné barany, aukčné barany s genotypom **ARQ/ARQ, ARR/VRQ, ARQ/VRQ, ARH/VRQ, AHQ/VRQ, VRQ/VRQ** je zakázané zaradovať a premiestňovať z chovu, okrem premiestnenia na zabitie na bitúnok. Tieto plemenné barany a ich sperma nesmú byť zaradené ani do pripúšťania v rámci úžitkového chovu.

7.1.2 Samičia populácia

a) do šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovov sa povoľuje zaradenie a premiestnenie

- plemenných oviec (jahničky a jarky) s genotypom: **ARR/ARR, ARR/ARH, ARR/AHQ**
- plemenných oviec (jahničky a jarky) s genotypom **ARR/ARQ** – **obmedzené použitie** pripúšťať len plemennými baranmi s genotypom bez alely ARQ

b) do **úžitkových chovov** sa povoľuje zaradenie a premiestnenie **plemenných oviec** s genotypom: **ARR/ARR, ARR/ARQ, ARR/ARH, ARR/AHQ, AHQ/AHQ, ARH/ARH, AHQ/ARH, ARH/ARQ, AHQ/ARQ.**

Plemenné ovce s vyšetreným genotypom **ARQ/ARQ, ARR/VRQ, ARQ/VRQ, ARH/VRQ, AHQ/VRQ, VRQ/VRQ** je zakázané zaraďovať a premiestňovať z chovu, okrem premiestnenia na zabitie na bitúnok. Tieto plemenné ovce nesmú byť zaradené do chovu ani v rámci úžitkového chovu.

7.2 Nákup zvierat v Spoločenstve (EU)

Nakúpené zvieratá nesmú mať nižší štatút ako je štatút farmy určenia.

Nakúpené plemenné barany a plemenné ovce v Spoločenstve určené na plemenitbu musia byť vyšetrené testom na genotypizáciu. Podmienkou nákupu plemenných baranov a plemenných oviec určených na plemenitbu je certifikát o genotypizácii vystavený príslušnou úradnou autoritou členského štátu. Tento certifikát o genotypizácii musí sprevádzať plemenného barana, plemenné ovce do miesta určenia spolu so zdravotným certifikátom (TRACES dokumentom).

7.2.1 Samičia populácia

a) do šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovov sa povoľuje nákup

- spermy od plemenných baranov s genotypom **ARR/ARR** a
- len plemenných baranov s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH;**

b) do **úžitkových chovov** sa povoľuje nákup plemenných baranov a spermy od plemenných baranov s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH.**

7.2.2 Samičia populácia

a) do šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovov sa povoľuje nákup plemenných oviec s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH;**

b) do **úžitkových chovov** sa povoľuje nákup plemenných oviec s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH.**

7.3 Dovoz zvierat z tretích krajín

Dovezené zvieratá nesmú mať nižší štatút ako je štatút farmy určenia.

Dovezené plemenné barany a plemenné ovce z tretích krajín určené na plemenitbu musia byť vyšetrené testom na genotypizáciu. Podmienkou dovezenia plemenných baranov a plemenných oviec určených na plemenitbu je certifikát o genotypizácii vystavený príslušnou úradnou autoritou tretej krajiny. Tento certifikát o genotypizácii musí sprevádzať plemenného barana a plemenných oviec do miesta určenia spolu so zdravotným certifikátom (CVED-dokument).

7.3.1 Samčia populácia

- a) **do šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovov** sa povoľuje dovoz
  - spermy od plemenných baranov s genotypom **ARR/ARR** a
  - plemenných baranov s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH**;
- b) **do úžitkových chovov** sa povoľuje dovoz plemenných baranov a spermy od plemenných baranov s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH**.

7.3.2 Samičia populácia

- a) **do šľachtiteľských, šľachtiteľsko-experimentálnych a rozmnožovacích chovov** sa povoľuje dovoz plemenných oviec s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH**;
- b) **do úžitkových chovov** sa povoľuje dovoz plemenných oviec s genotypom **ARR/ARR, ARR/ARH**.

8. Laboratórne zabezpečenie programu

Genotypizáciu v rámci tohto chovateľského programu vykonáva podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2005 z 2. decembra 2005 Národné referenčné laboratórium pre TSE (ďalej len „NRL TSE“) a Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín (ďalej len „ŠVPÚ Dolný Kubín“). Laboratórna metodika genotypizácie je uvedená v prílohe č. 1.

NRL TSE a ŠVPÚ Dolný Kubín vedú databázu, ktorá obsahuje nasledovné informácie:

- a) registračné čísla všetkých fariem zaradených do chovateľského programu (CEHZ) s uvedením plemena a počtu zvierat,
- b) identifikačné čísla individuálnych zvierat, od ktorých bola odobratá vzorka,
- c) výsledky testov na genotypizáciu.

NRL TSE je zodpovedné za národnú databázu vykonaných genotypizácií. Poskytuje údaje o vykonaných testoch ŠVPS SR a EÚ v zmysle nariadenia č. 1974/2005 a nariadenia č. 999/2001/ES.

9. Evidencia a archivácia záznamov

RVPS zabezpečí a vedie evidenciu požadovanú a vyplývajúcu z metodiky kontroly dodržiavania chovateľského programu a archivuje predpísanú dokumentáciu

- kópiu žiadanky na vyšetrenie
- výsledok laboratórneho vyšetrenia
- nariadené opatrenia
- zrušené opatrenia

- Osvedčenie o genotypizácii
- vystavenie potvrdenia o štatúte chovu vo vzťahu k rezistencii voči scrapie po dobu siedmich rokov.

10. Zadávanie úkonov do veterinárneho informačného systému (VIS)

Úradný veterinárny lekár po vykonaní odberu krvi na genotypizáciu a vystavení laboratórneho výsledku zadá kód úkonu **469** „Scrapie – genotypizácia (ovce) do systému VIS podľa VPO na všetky ušné čísla zvierat, od ktorých bola krv odobratá a vyšetrená v ten istý deň na farme.

IV. Úlohy orgánov štátnej správy v chovateľskom programe

Chovateľský program schvaľuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky na návrh hlavného veterinárneho lekára.

Orgánom zodpovedným za dohľad, koordináciu a kontrolu orgánov zodpovedných za výkon chovateľského programu je ŠVPS SR.

Príslušným orgánom zodpovedným za výkon a kontrolu chovateľského programu je RVPS. ZCHOKS, vlastníci a držiteľia oviec zodpovedajú za dodržiavanie podmienok určených chovateľským programom.

Metodika kontrol dodržiavania programu

RVPS

1. po vykonanej genotypizácii u vybraných zvierat vo vybraných chovoch **nariadi opatrenia v zmysle § 8 ods. 3 písm. e) zákona č. 39/2007 Z. z. majiteľovi zvierat** za účelom splnenia podmienok chovateľského programu podľa bodu 5.1 *Špecifické požiadavky na samčiu populáciu* a bodu 5.2 *Špecifické požiadavky na samičiu populáciu*,
2. po uplynutí termínu určeného v súlade s bodom 5.1 alebo bodom 5.2 chovateľského programu, skontroluje splnenie nariadených opatrení v chove/na farme a po ich splnení zruší opatrenia. Ak nebudú opatrenia splnené RVPS **uloží sankcie v zmysle platných predpisov**,
3. po vykonaní testu na genotypizáciu vystaví na základe laboratórneho protokolu certifikát o genotypizácii „Osvedčenie o genotypizácii“, ktoré vystavuje len zvieratám s potvrdeným genotypom **ARR/ARR, ARR/ARQ, ARR/ARH, ARR/AHQ a AHQ/AHQ, ARH/ARH, ARH/ARQ, AHQ/ARH, AHQ/ARQ**,
4. vystavuje sprievodný doklad pri premiestnení zvierat tak, aby bol v súlade s chovateľským programom časť 7.1,
5. zodpovedá za dôslednú kontrolu sprievodných dokladov pri premiestňovaní zvierat a Osvedčenia o genotypizácii v mieste určenia (farmy, plemenné trhy),

ŠVPS SR

6. vykonáva úradné kontroly dodržiavania Chovateľského programu na RVPS a minimálne v 5 vybraných chovoch zaradených do Chovateľského programu každý kalendárny rok
7. vykonáva audit nad dodržiavaním chovateľského programu na RVPS a vybraných chovoch zaradených do Chovateľského programu,
8. vydáva usmernenia na vykonávanie a dodržiavanie chovateľského programu.

V. Platnosť

Tento chovateľský program platí od 1.1.2012.

Týmto sa ruší Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným/transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2011.